

Prologas

Nebepažįstu savęs. Mano gyvenimas apsigvertė aukštyn kojom, pasidalijo į du etapus: prieš, kai galėjau oda jausti vėją, stebėti, kaip mėlynas dangus vakarėjant nusidažo juodai, girdėti, kaip rytais gieda paukščiai, užuosti nuo lietaus sudrėkusią žemę; ir po — tą gyvenimą, kurį gyvenu dabar, kai nebesuprantu, ar naktis, ar jau diena, ir girdžiu vienintelį garsą — šlepsėjimą, tiksliau, linoleumu šlepsinčias basas kojas.

Sėdžiu ant savo siauros lovos, žiūriu į pliką sieną priešais ir mąstau, kaip taip galėjo atsitikti, kad atsidūriau čia. Bet atsakymų nerandu. Žinau tik tiek, kad jie ateina. Ateina kiekvieną vakarą.

Anksčiau nesupratau, kaip paprasta netekti gyvenimo. Netekti savęs. Aš dabar jau nebesu aš. Esu kažkas kitas. Kažkas, ko nebepažįstu.

Mano vardas Judita. Ir aš nužudžiau žmogų.

Prieš keturias savaites

— Labanakt visiems! — išeidama per petį šuktelėjo Šerona.

— Jau eisi, Šer? — kažkas dar paklausė.

Ji nesuprato, kuris tai iš jos bičiulių, todėl nieko neatsakė. Atsukusi visiems nugarą nuėjo, o prie durų dar iškėlė ranką pamojuoti. Šerona nenorėjo, kad jie matytų jos veidą, kalnę akyse ir išraudusius skruostus.

Šerona labai nekantravo ištekėti už Džeso — jis juk buvo šauniausias, bet visa ta įtampa, ta *pabaigos* nuojauta, gal net nuspėjamumas kažkaip ją veikė, dėl to šįvakar susitarė su draugais susitikti miesto klube. Džesas išvažiavo nakvoti pas brolių, todėl namo nebuvo dėl ko skubėti.

Ji planavo šokti su draugais iki paryčių, bet nuėjusi pasiimti dar vieno gėrimo prie baro pamatė simpatišką vaikina, kurio anksčiau nebuvo sutikusi. Jis akivaizdžiai ją nužiūrino, ir merginai buvo malonu jausti jo dėmesį. Paprastai Šerona būtų liepusi liautis, bet šįvakar buvo kitaip — garsi muzika virpino jos kūną, o mirksint spalvotoms šviesoms viskas aplink atrodė ypatinga. Galbūt mintis, kad ji elgiasi negerai, privertė tankiau plakti širdį, kai vaikinai jai ties sėdmenimis uždėjo ranką ir ši lėtai ėmė slinkti žemyn.

Šerona atsisuko ir pamatė nepaprastai jaudinančias vaikinų akis, kurios nebyliai jos klausė. Pasidarė kiek nejauku — ir per daug vieša, — kai jis palenkė arčiau jos galvą ir plaštaka

paliėtė kaklą. Bet, užuot pabučiavęs, tik sušnabždėjo į ausį, kad jiems reikia dingti nuo tos daugybės smalsių akių, nuvažiuoti kur nors, kur galėtų pabūti vieni. Šiurpas perbėgo Šeronos nugara žemyn, pakilo aukštyn. Ji sutiko ir pasiūlė susitikti vietiniams gerai žinomoje gražioje vietoje — Peningtono parke. Taip vėlai ten žmonių tikrai nebus, o jeigu jie išeis iš baro atskirai, niekas niekada nieko nesužinos.

Visą dieną per žinias skambėjo perspėjimai, kad naktį gali smarkiai snigti ir temperatūra nukristi žemiau nulio. Bet kol kas nesnigo, todėl Šerona nesuko galvos dėl prasto oro, kol rausėsi rankinėje, ieškodama automobilio raktelio. Ji neplanavo bare daug gerti, todėl atvažiavo savo mašina. Kita vertus, gal kiek ir padaugino, bet nieko blogo tikrai nenutiks. Jautėsi puikiai.

Raktelį į spynelę pavyko įkišti iš trečio bandymo, paskui automobilis garsiai suriaumojo, kai jos koja per stipriai nuspaudė greičio pedalą.

Važiuosiu lėtai, nusprendė ji.

Vaikystėje Šerona su šeima dažnai lankydavosi Peningtono parke, todėl gerai žinojo, kaip ten nuvažiuoti — beveik autopilotu ji išvinguriavo gatvėmis, tada išsuko iš pagrindinio kelio ir atsidūrė priešais parką. Viena automobilių aikštelė tokiu laiku jau tikrai bus uždaryta, bet pagrindinėje, toje prie ežero, nėra vartų, todėl su vaikinų ji susitarė susitikti būtent ten.

Aikštelėje buvo taip tamsu, kad net jos oda pašiurpo. Nukėlusį nuo vairo vieną ranką, įnirtingai ėmė kasytis kitą. Aplink nė gyvos dvasios. Jei danguje ir buvo mėnulis, jį slėpė stori debesys, apsunkę nuo dieną žadėto sniego. Vaikino dar nesimatė, jis žadėjo palaukti bent penkias minutes, kai Šerona išeis, kad niekam nesukeltų įtarimo. Tik dabar mergina supra-

to, kad nežino jo vardo. Kita vertus, tokie santykiai jos rimtai nedomino, todėl vargu ar tai svarbu.

Šerona nuvažiuo į tolimąjį aikštelės galą. Ten buvo dar tamsiau, nes augo aukšti medžiai. Ji apsuko automobilį priekiu į įvažiuojamą. Norėjo būti tikra, kad pamatys vaikina anksčiau, nei jis pastebės ją.

Šiek tiek pravėrė langą. Aplink buvo visiškai tylu. Užsi-merkė ir pabandė išmesti iš galvos persekiojantį besišypsancio Džeso veidą.

Ją išgąsdino keistas garsas lauke, kažkoks tarškėjimas. *Kas čia?* Šerona trumpam įjungė automobilio šviesas ir su palengvėjimu atsiduso. Vėjas po aikštelę ridinėjo tuščią kolos skardinę. Vėl išjungė šviesas, bet į veidą plūstelėjęs ledinio oro gūsis ir adrenalino antplūdis, panašu, sugražino kiek sveiko proto. Ką, po paraliais, ji čia veikia? Tai tikra beprotybė. Ji privalo važiuoti, turi kuo greičiau iš čia dingti.

Šerona ištiesė ranką prie raktelio, bet buvo per vėlu. Išgirdo naują garsą, šįkart variklio gaudimą.

Velniai rautų. Tai jis.

Gal pasakyti tiesiai šviesiai, kad mintis susitikti buvo kvaila? Bet jeigu jam tai nepatiks? Ir jis ją išprievartaus? Šerona buvo girdėjusi ne vieną bauginančią istoriją, kas kartais nutinka tokioms per vėlai susivokusioms merginoms. Ne, reikia dingti, kol dar nepamatė jos.

Dėkodama Dievui už tai, kad jos sukiūžusios tojotos salone nedega šviesa, Šerona tyliai atidarė dureles, išlipo, drebančiais pirštais įkišo raktelį į durelių spynelę ir paskubomis ją pasuko, tada pritūpusi nuskuodė takeliu palei ramų juodą ežerą, kad jos nepastebėtų artėjančiame automobilyje sėdintis žmogus, ir atsitūpusi pasislėpė už neaukšto krūmo.

Tik mašinos įsukus į aikštelę Šerona suprato, kad neįjungtos ilgosios šviesos. *Kodėl jis taip elgiasi?*

Automobilis apsuko ratą, tarsi vairuotojas būtų ko ieškojęs, ir Šerona susivokė, kad jis gali ieškoti tik jos. Tada pažvelgė atidžiau. Vaikinas klube sakė dairytis sidabrinio golfo, o ši mašina buvo tamsi, gal net juoda, ir tikrai gerokai didesnė už golfą. Čia ne jis.

Jokio skirtumo, kas atvažiavo, nes Šerona suprato, kokia ji pažeidžiama — jauna moteris naktį viena kažkokiam užkampyje. *Visiška idiotė.* Reikia likti savo slėptuvėje.

Atvykėlis sustojo tiesiai priešais jos seną tojotą, kažkas iš jo išlipo — mergina nematė kas, nes žmogų užstojo automobilis. Tada tamsoje užsižiebė prožektoriaus spindulys. Jis artėjo prie jos mašinos, pašvietė į saloną.

Viešpatie. Ar čia kokia nors pasala? Gal tas vyras norėjo atsivilioti ją į nuošalesnę vietą kitu tikslu, gal jo paprašė kiti žmonės?

Supratęs, kad viduje nieko nėra, jis pradės mane medžioti.

Vyras pabandė atidaryti automobilį — ačiū Dievui, kad jį užrakino,— tada pašvietė aplink. Nuėjęs iš priekio apšvietė numerio lentelę. Jis nori įsiminti jį! *Kam jam to reikia?*

Tada vyriškis apsisuko, ir Šerona pagalvojo, kad galbūt jis išvažiuos, bet jis nuėjo prie takelio, pašvietė iš pradžių į priešingą pusę, nei buvo ji, tada į jos.

Mergina pasilenkė taip žemai, kiek sugebėjo, nunarino galvą, kad prožektorius neapšviestų jos išbalusio veido, ir pradėjo melstis, kad juodas paltas leistų likti nepastebėtai. Ji nusiavė aukštakulnius ir paslėpė po krūmu, jei kartais tektų bėgti.

Girdėjo, kaip po vyro kojomis traška žvyras.

Jisėjo link jos.

Prabudusi neiškart supratau, kur esu. Vakar maniau, kad užmigti bus sunku — mano biologinis laikrodis visiškai išsiderino atkeliavus taip toli į rytus, — bet pavyko, galbūt dėl to, kad rūpesčiai liko kažkur toli.

Nedaug trūko, ir būčiau atsisakiusi kelionės — jei būčiau klausiusi Jano, dabar sėdėčiau namuose ir toliau tenkinčiau jo įgeidžius.

Esu čia dėl senelio, kuris daugiau nei septyniasdešimt metų norėjo sugrįžti į jam brangią vietą — Birmą, dabar ji vadinasi Mianmaru. Ten jis kadaise jaunystėje buvo nublokštas per karą. Pačiam sugrįžti seneliui taip ir nepavyko, bet jis nupirko man bilietą ir paprašė pažadėti vietoj jo nukeliauti į Mianmarą — pabūti jo akimis ir ausimis.

Senelis mirė gerokai prieš kelionę, taigi nebeturės progos išgirsti mano pasakojimų apie aplankytas vietas, bet net prieš mirtį gulėdamas ligos patale maldavo manęs kelionės neatsakyti.

— Tau reikia atsipūsti, meilute, — sunkiai alsuodamas kalbėjo jis. — Išvažiuok bent trumpam, kad turėtum erdvės pagalvoti apie savo ateitį — apie tai, kokio gyvenimo nusipelnei. Juk žinai, noriu, kad būtum laiminga. Dabar tokia, man atrodo, nesi.

Nuo senelio, regis, sklido šviesa, kuri apšvietė mano gyvenimą, ypač santykius su Janu.

Seneliui mirus nuo Jano bandžiau slėpti ašaras, bet kai jis vis tiek pamatė mane verkiančią, liepė susiimti ir gyventi toliau.

— Viešpatie, jis buvo toks senas. Dabar bent jau galėsi atsisakyti tos kvailos kelionės, — pareiškė Janas ir susinėrė ant krūtinės rankas, tarsi klausimas jau būtų išspręstas.

Pajutau kylantį nerimą. Žinojau, kas dabar laukia.

— Ką nori tuo pasakyti? — paklausiau pykdamą ant savęs dėl drebančio balso.

— Juk nesileisi viena į tokią tolimą išvyką. Tiesiog nebėra tam reikalo.

Jam niekada nepatiko ši mintis, nes tai buvo vienam skirta kelionė.

Janas bandė visaip pakeisti mano nuomonę: iš pradžių ignoravo, paskui pradėjo kaltinti dėl jo nesugebėjimo susirasti darbą. Neva tai aš jį paverčiau tokiu apgailėtinu, tai aš jį traukiu į dugną. Jis norėjo, kad sugrąžinčiau bilietą ir jis galėtų pasiimti dalį pinigų.

— Visada galvoji tik apie save, — be perstojo kartojo man.

Jau beveik norėjau nusileisti, kaip kad buvau nusileidusi ne kartą anksčiau, bet tada prisiminiau senelį ir jo troškimą, kad ten nukeliaučiau. Todėl nusprendžiau nekreipti dėmesio į Jano kaltinimus, kad esu egoistė, lengvabūdė, neatsakinga, į jo grasinimus sugadinti man atostogas, į gąsdinančius pykčio protrūkius, kai vaikščiodavo pirmyn atgal po svetainę.

Nuo tokių barnių man darydavosi silpna, jausdavausi pažeidžiama ir vis labiau suvokiau, kaip dažnai aš nusileisdavau per tuos metus, kol mudu su Janu gyvenome drauge. Galvojau, kad esu ta blogoji, kuri nesupranta, koks sudėtingas per mane buvo mūsų bendras gyvenimas. Šįkart viskas buvo kitaip. Mintyse regėjau senelio veidą ir jo akis, kurios bylojo, kad privalau būti drąsi ir pagaliau pakovoti už save, sulaužyti tą ydingą nusistovėjusią tvarką.

Kantriai laukiau iki išvykimo dienos. Ilgai ruošiau kalbą, bet vis tiek kliuvau už žodžių, kai pasakiau Janui, kad tarp mūsų viskas baigta. Norėjau, kad jis išsikraustytų iš mano namų, kol būsiu išvykusi. Kalbėdama jaučiau, kaip šiurpstu iš baimės. Negalėjau pažvelgti jam į akis, nes bijojau to, ką jose išvysiu, o lipdama į lėktuvą buvau visiškai išsunkta.

Tik nesupratau, kokia pažeidžiama esu. Gal tai ir buvo mano klaida.

Privalau pamiršti Janą ir pasidžiaugti savo sėkme, kad pagaliau esu čia.

Dar niekada man neteko gyventi tokiaame prabangiame viešbutyje, ir nors labai nesinori lįsti iš po baltų iškrakmolytų patalų, privalau keltis ir sutikti dieną. Jaučiuosi laiminga, bet išvargusi. Pirmą kartą keliauju viena, be to, esu šalyje, kurios tradicijos, kvapai, garsai labai neįprasti, o mano pasitikėjimas savimi gerokai sumenkęs.

Nekreipdama dėmesio į nuolatinį persekiojantį nerimą, nekantrauju pažvelgti pro kambario langą ir išvysti tai, ko nemačiau atvykusi vakar vėlai vakare, nes jau buvo tamsu. Jango gatvės aplink viešbutį atrodo chaotiškos, spalvingos, pilnos žmonių. Gatvių prekeiviai ant prekystalių sukrautas prekes nuo saulės saugo po ryškiais skėčiais, o autobusų, automobilių ir motociklų vairuotojai nuolat signalizuoja vieni kitiems.

Keista atsidurti ten, kur šitaip karšta, kai dar vakar buvai storu sniego sluoksniu užklotame Mančesteryje. Nerimavau, kad skrydį atšauks, ir pabrukusi uodegą turėsiu grįžti namo. Neabejoju, Janas dėl to būtų apsidžiaugęs. Kelionė klojosi sklandžiai, tik vos atvykus į viešbutį teko patirti vieną kiek trikdančią akimirką.

Kai sugužėjome į vestibulį, trokšdami kuo greičiau po ilgo skrydžio gauti raktus nuo savo kambarių, jaučiausi pavargusi, norėjau palįsti po dušu. Bendrauti nebuvo nusiteikusi, todėl laukiau, kada išgirsiu savo pavardę, ir nunarinusi galvą bukau spoksojau į lagaminą. Tada pajutau mane stebintį įdėmų žvilgsnį, jis tiesiog degino man odą, ir pakėliau galvą. Prie registratūros stovėjo vyras, jo akys buvo įsmeigtos į mane. Jis keliavo vienas. Kai mūsų žvilgsniai susitiko, tikėjausi, kad vyras nusisuks, bet jis nekrustelėjo ir nesutriko, toliau ramiai žiūrėjo, tarsi norėdamas ko paklausti. Įdomu, jis vienišas? Kadangi visoje grupėje, panašu, buvau vienintelė vieniša jaunesnė nei šešiasdešimties moteris, jis tikriausiai svarstė, ar verta su manimi prasidėti. Žinau, turėjau nusisukti, bet aš įžūliai pakėliau antakius ir pakreipiau galvą — norėjau aiškiai parodyti, jog man visai nepatinka, kad jis šitaip spokso. Tada išgirdau savo pavardę, pasiėmiau raktą ir užsidariau kambarielyje.

Bet tai vyko praeitą vakarą, o šiandien laukia nauja išpūdžių pilna diena. Mes tuoj įsiliesime į tą chaosą apačioje, autobusu važiuosime iki laivo, kuriuo toliau keliausime Iravadžio upe.

Akimirką pasigailėjau, kad esu viena. Būtų daug maloniau valgyti, miegoti ir keliauti su antrąja puse. Bet tada pabandžiau įsivaizduoti, kad ta antra pusė yra Janas, ir nusipurčiau. Išgirdau galvoje jo balsą, kaip skundžiasi dėl kelionės autobusu, nurodinėja, ką turiu rengtis, šaiposi iš drauge keliaujančių žmonių jiems už nugarų, tikėdamasis, kad juoksiuosi kartu.

Buvo laikas, kai atrodė, kad be Jano negalėčiau gyventi, bet man jo daugiau nebereikia.

Įlipusi į autobusą atsisėdu į pirmą pasitaikiusią laisvą vietą. Visi šypsosi, linkčioja. Dauguma kalba su amerikietišku akcentu ir, kaip įprasta amerikiečiams, perdėtai entuziastingai vieni su kitais sveikinasi. Atrodo, jie visi vieni kitus jau pažįsta. *Kaip kitaip*. Vakar vakare viešbutyje vyko tradicinis svečių sutikimo kokteilių vakarėlis, atrodo, jame nedalyvavau aš viintelė.

Pažvelgiu pro autobuso langą, kur masė žmonių gyvena sau įprastą gyvenimą, vyrai ir moterys čia dėvi spalvotus ilgus sijonus, kurie, kaip perskaičiau savo kelionės vadove, vadinasi *longyi*. Autobusas lėtai juda gatvėmis tarp žmonių ir mašinų, ieškodamas išvažiavimo iš miesto, pro mus slenka prekystaliai su prieskoniais, vaisiais, daržovėmis, pastebiu, kad visi šypsosi. Man pasidaro įdomu, kokie visų tų žmonių gyvenimai, kaip smarkiai jie greičiausiai skiriasi nuo manojo.

Mintys nutrūksta, nes kažkas atsisėda į laisvą vietą šalia. Atsisukusi nusišypsau, bet tada atpažįstu, kad tai tas pats vyras, kuris vakar viešbučio vestibulyje įdėmiai mane stebėjo.

— Labas, aš Polas, — prisistato jis draugiškai, bet akys tuščios, be emocijų; suprantu, jis mane vertina, tik kažkaip keistai.

Nenoriu dabar su juo prasidėti. Ko jam apskritai reikia? Bandys kabinti? Jei taip, būtų kažkaip nepatogu, dėl to atsiprašomai nusišypsau ir užmerkdama akis paaiškinu, kad vis dar esu pavargusi dėl pasikeitusių laiko juostų. Vyras kurį laiką dar sėdi greta, paskui pakyla ir nueina, — tikriausiai nusprendė persėsti prie labiau bendrauti linkusių žmonių.

Likusi viena galiu atsimerkti ir toliau mėgautis vaizdu pro langą. Išsitraukiu telefoną, padarau kelias nuotraukas, džiaugiuosi, kad mobilusis ryšys čia neveiks, jei neįsigysiu vietinės

SIM kortelės, o šito daryti neketinu. Jaučiuosi saugi, bent jau taip apsaugota nuo Jano pagiežos.

Mano telefonas išjungtas nuo tada, kai įsėdau į lėktuvą Mančesteryje. Vėl jį įjungusi su siaubu pamatau, kad yra atėjusios kelios žinutės. Jas tikriausiai gavau dar prieš skrydį, bet oro uoste buvo labai triukšminga, o prieš išjungdama telefono signalą nė nepagalvojau patikrinti. Jos laukė čia patyliukais, kada bus surastos, pasiruošusios spjauti į mane savo pagiežą, kai mažiausiai to tikėsiuosi.

Telefone randu daugiau kaip dešimt žinučių. Labai gerai žinau nuo ko. Žvilgteliu į pirmą ir nusprendžiu kitų neskaityti. Tekstas įžeidžiantis, aš vos nežagteliu. Jaučiu akyse besikauptiančias ašaras. Suprantu, kokia kvailė buvau, bet, kita vertus, Janą sutikau, kai išgyvenau labai sunkų metą. Senelis sirgo, tėtis nenorėjo su manimi bendrauti, rengiausi išvažiuoti gyventi į kitą miestą, kuriame neturėjau pažįstamų.

Dabar, panašu, Janas pasiryžęs mane sužlugdyti.

Dvi moterys sėdėjo prie nedidelio pušinio stalo viena priešais kitą ir žiūrėjo į stovinčius dubenėlius su sriuba. Tarsi kam davus nebylią komandą, abi paėmė šaukštus ir pradėjo iš lėto jais semti ir į burną piltis tamsiai rudą skystį.

Virš jų galvų kybanti lemputė apšvietė tik stalo centrą, o visas kambarys skendėjo prieblandoje. Tylu, girdėjosi tik metalinių šaukštų skimbčiojimas į molinius dubenėlius.

Kuri laiką moterys tylėjo.

— Vadinasi, ji apsisprendė išeiti, — galiausiai prabilo jaunesnė moteris, užsikišdama už ausų išsitaršiusius plaukus. Kita pritariamai myktelėjo ir valgė toliau. — Man atrodo, ji tam buvo pasirengusi.

Vietoj atsakymo — tik dar vienas myktelėjimas. Dabar atėjo vyresnės moters eilė. Ji buvo čia ilgiausiai, todėl seniai ruošėsi tai dienai, kai galės viską palikti, kai laikas baigsis ir jos paslaugų nebereikės.

— Dabar bent jau galime atsikvėpti, — jaunoji moteris dar kartą pabandė pradėti pokalbį.

Atsakymo vėl nesulaukė, bet kita moteris iš lėto pakėlė į ją savo tuščias akis.

— Jau galiu išeiti, — galiausiai pasakė ji. — Nebenoriu daugiau laukti.

Jos kalbėdavosi retai. Kartais joms neleisdavo, bet kai būdavo čia, apačioje, vienos, žinoma, galėjo kalbėtis, jei tik norėjo. Paprastai būdavo per daug pavargusios ir apsnūdusios, be to, tiek visko reikėjo padaryti.

Jaunesnei moteriai atrodė, kad jos kaulai virtę žele, buvo sunku rasti jėgų išgyventi dar vieną dieną, kasryt reikėjo prisiversti pakilti iš lovos.

Nors neįmanoma buvo išsivaduoti iš tos amžinos apatijos, ji vis tiek kartais stengėsi kovoti su tuo, kas vyko aplink. Bet jai nuolat kartojo ir kartojo, kad ji čia saugi. Maisto netrūko, nebuvo šalta, tik reikėjo atlikti kasdienes užduotis — atsilyginti už išlaikymą. Alternatyva buvo kur kas blogesnė.

Bet ją kankino dar vienas klausimas. Kiek visa tai tęsis? Kiek dar jai liko iki tos dienos, kai iškeliaus ten, kur prieš dvi — o gal tris — dienas iškeliavo ta kita moteris? Ji ne vieną savaitę su jomis beveik nekalbėjo, atrodė, jai palengvėjo, kai pagaliau galėjo išeiti.

— Galvoju, kas nors prie mūsų vis tiek greitai prisijungs, — abejingu, bejausmiu balsu pasakė vyresnė moteris.

— Tikrai?

— Visada taip būna. Viena išeina, kita ateina.

Jaunesnei pasirodė, kad tai keistai nelogiška, nors ir nesuprato, kodėl kilo toks įtarimas. Viskas per daug sudėtinga, bet kartu ir visiškai nesvarbu, nes paprasčiausiai nieko nekeičia.

Moterys kartu atsistūmė kėdes, atsistojo ir nuėjo prie plautuvės tamsiame virtuvės pakraštyje. Jos nekreipė dėmesio, kad čia buvo tamsu. Su prieblanda jau buvo apsipratusios. Ir naktį, ir dieną šviesos čia tiek pat. Abi tylėdamos ėmėsi darbo — viena plovė indus, kita juos šluostė ir dėjo į vietą.

Jaunesnė moteris dar nenorėjo eiti miegoti, nors buvo pervargusi. Kartais ji sapnuose regėdavo ryškius vaizdus, kurie pasakodavo gąsdinančias istorijas. Kartais net kai nemiegodavo užplūsdavo keisti jausmai, kurių nepajėgė kontroliuoti, tar-

si būtų atskirta nuo kūno. Bet miego valandos vargino labiau-siai. Sapnai būdavo tokie ryškūs — vaizdingi ir spalvingi, kad prabudusi sunkiai patikėdavo, jog tai ne realybė.

Kita vertus, galbūt tai net geriau už tuos blankius, mi-glotus prisiminimus, kurių esmės niekaip nesisekė suprasti. Paprastai ji to ir nenorėjo, kad nereikėtų galvoti apie tai, ką prarado.

Jos mintys pradėjo byrėti nespėjusios įgauti formos, ji ne-begalėjo susikaupti, galva svaigo — jei tuojau pat neis į lovą, užsnūs čia, virtuvės kampe.

Kita moteris nejudėdama stovėjo prie plautuvės su virtu-vine šluoste rankose ir žiūrėjo priešais save į tuštumą.

— Einu miegoti, — tyliai pasakė jaunoji moteris ir palietė kitos ranką. — Labanakt, Judita.

Atsakymo nesulaukė.

Jei reikėtų vienu žodžiu apibūdinti savo kajutę laive, sakyčiau, ištaiginga. Ryškiaspalvės pagalvėlės ir tamsios medienos baldai tik dar labiau sustiprina jausmą, kad papuoliau į kitą pasaulį, ir tai mane džiugina. Išeinu į nedidelį balkonėlį įkvėpti gryno oro, to tiršto, drėgme ir dumbliu atsiduodančio upės kvapo. Plaukiame upe aukštyn klausydamiesi keistų šitos mums nepažįstamos šalies garsų — drumzliname rudame upės vandenyje žaidžiančių vaikų krykštavimo arba budistų, besimeldžiančių įspūdingose, regis, visiškame užkampyje pastatytose šventyklose.

Jaučiu, kaip įtampa atslūgsta, krūtinė atsipalaiduoja, kvėpavimas palengvėja. Sugrįžtu į kajutę, uždarau stiklines stumdomąsias duris, kad nepriskristų uodų, ir prisėdu prieš vakarienę pasidažyti. Pamačiusi veidrodyje savo išbalusį veidą ir pajuodusius paakius, paremiu ant plaštakų galvą ir svarstau, kaip geriau parausvinti skruostus.

Mano nešiojamasis kompiuteris paliktas įkrauti ant kosmetinio staliuko priešais mane, jau noriu jį patraukti, bet kaip tik pasigirsta dzingtelėjimas — gavau elektroninį laišką. Interneto signalo stiprumas, atrodo, priklauso nuo vietos, kuria plaukiame, panašu, dabar jis puikus.

Pažvelgiu į ekraną ir mano širdis trumpam sustoja. Laiškas nuo Jano. Neapsisprendžiu, ar jį atidaryti. Taip siuntu, kad net pradeda drebėti rankos, kol siekiu jutiklinio kilimėlio.

Atsakymų į savo SMS žinutes Janas negavo — ištryniau visus jo rašytus pranešimus, be to, nebūčiau galėjusi atsakyti,

net jei būčiau norėjusi, nes neturiu ryšio, — dėl to dabar atakuoju mane elektroniniais laiškais.

Laiško tema „Lauksiu sugrįžtant“ tarsi neturėtų sukelti įtarimų, bet mane nukrečia šiurpas. Nenoriu skaityti, bet jei neperskaitysiu, žinau, vis tiek negalėsiu pamiršti.

Jano tonas pasikeitęs. Jis neberašo, kokia aš kalė. Neabejoju, žino, kad jo įžeidinėjimai iš pradžių gali šokiruoti, bet juos nesunku pamiršti.

*Pykau ant tavęs, bet galiausiai nusprendžiau,
kad esu pasirengęs atleisti. Teko rimtai viską apsvars-
tyti ir aš suprantu, kad buvai nuliūdusi. Giliai širdyje
žinai, kad tau manęs reikia — ką darysi, jei išeisiu?
Tikiu, dar nepamiršai, kaip sunku mums buvo vienas
kitą surasti. Negi visą likusį gyvenimą nori praleisti
viena? Nemanau.*

Janas net pasisiūlė man paieškoti lėktuvo bilieto, kad galėčiau anksčiau sugrįžti namo, ir aš suprantu — jis lengvai nepasiduos. Kodėl turėtų? Galėčiau netgi apgaudinėti save, jog jis mane myli, bet žinau, šitaip elgiasi ne dėl to. Kai susitikome, Janas gyveno ankštame kambarėlyje, o vonia dalijosi su kokia dešimčia žmonių. Dabar įsikūręs padoriame name ir turi mane, kuri pildo kiekvieną jo norą. Kam jam atsisakyti tokio patogaus gyvenimo? Be to, iki šiol visada paklusdavau jo reikalavimams. Juk tai ne gyvenimas, o vienas malonumas.

Sunku sau tai pripažinti, bet elgiausi kaip tikra idiotė. Su Janu susipažinome internetu. Yra daug žmonių, kurių internetinės pažintys peraugo į rimtus santykius, bet pradėjęs bendrauti su žmogumi pažinčių svetainėje iš pradžių apie jį žinai tik tiek, kiek jis nori apie save papasakoti. Jis tau gali parašyti,

ką nori, ir jei neturi bendrų draugų ar kolegų, kurie tai paneigtų, tu tiki kiekvienu jo žodžiu. Bent jau aš tikėjau.

Ar kada nors man pavyks juo atsikratyti?

Dar po kelių minučių kelis kartus giliai įkvepiu ir su nauju ryžtu pašoku nuo kėdės. Negaliu leisti jam sumauti šių atostogų, o vakarienė prasidėjo prieš dešimt minučių.

Užrakinu kajatės duris ir nueinu medžiu iškaltu koridoriumi iki valgomojo, įsmunku į vidų, tikėdamasi nepastebėta atsisėsti kur nuošaliau. Išgirstu smagiai besišnekučiuojančių žmonių keliamą šurmulį. Man dar nespėjus priėti prie nedidelio laisvo staliuko kampe, suprantu, kad taip lengvai neišsėsiu.

Pasigirsta garsus ausį rėžiantis amerikietiškas balsas:

— Ei, panele! Nebūk atsiskyrėlė, eikš, junkis prie mūsų, kaip tik yra laisva vieta. Hari, sėskis čia, užleisk vietą merginai.

Pažvelgiu į šaižaus balso savininę — apvalaina moteris su gelsvais pašiauštais plaukais ir tobulu makiažu sėdi prie aštuoniems asmenims skirto staliuko. Ji mojuoja man, o Haris, šestą dešimtį įpusėjęs pliktelėjęs vyriškis įraudusiu veidu, paklusniai pašoka nuo kėdės ir eina į kitą stalo pusę, kur stovi dar viena laisva kėdė. Nenoriu būti nemandagi, todėl neturiu kitos išeities, kaip tik sėstis į man pasiūlytą vietą. Nedrąsiai šypsausi, kol visi man prisistatinėja.

Esu iškart apipilama klausimais.

— Iš kur tu?

— Ar teko anksčiau keliauti laivu?

— Kodėl atvykai į Birmą?

Bandau tvarkingai atsakyti į visus klausimus, paskui moteris, kuri liepė Hariui persėsti, paklausia:

— Ar keliauji viena?

— Taip, — pralemenu.

Vyresnio amžiaus dama su nuostabiais ilgais žilais plaukais, sėdinti greta manęs, užjaučiamai nusišypso.

Susidomėjimas manimi kiek nublėsta ir aš galiu bent truputį atsipūsti, tačiau kai atsisuku į padavėją, norėdama padėkoti už atneštą maistą, kitame valgomojo gale pamatau prie stalo sėdintį vyrą.

Ten ir vėl jis. Polas. Akivaizdu, kad jam pavyko išvengti valdingosios amerikietės, kurios vardas, dabar jau žinau, yra Dona, kvietimo prisėsti. Esu tikra, ten jis. Akys mažos, skvarbios, nosis lenkta tarsi erelio snapas. Vyras vėl perveria mane vertinančiu žvilgsniu. Nei šypsosi, nei nususuka, kai pažvelgiu į jį. Visai kaip aną vakarą.

Iškeliu aukštyr galvą ir atsigrežiu atgal į savo stalą.

Dabar visų dėmesio centre Dona, galiu ramiai apžiūrėti ją ir kitus. Iš dešinės sėdi pagyvenusi pora, abiem tikriausiai daugiau kaip šešiasdešimt. Ši moteris man anksčiau ir nusišypsojo užjaučiamai, jos vardas Tėja, bet jos vyro vardo dar nežinau, nes ji vadina jį arba „brangusis“, arba „daktare“.

— Mes su daktaru per pastaruosius kelerius metus applan-kėme ne vieną gražią vietą, ar ne, brangusis? Sakyčiau, Vietname patiko labiausiai.

Daktaras, įspūdingas vyriškis neįprastai juodais antakiais, balta barzda ir beveik visiškai pliku viršugalviu, tik trumpam kilsteli akis ir linkteli. Vyro antakiai nulinkę link nosies, dėl to atrodo, kad jis visada susiraukęs. Akivaizdu, vyras džiaugiasi, jog už jį kalba žmona.

Keista, bet jaučiuosi dėkinga Donai, kad pakvietė prisėsti prie jų stalo. Pokalbiai atitraukė dėmesį nuo Jano ir to, kas lauks grįžus namo. Visgi ši mintis manęs visiškai nepalieka. Ji tūno tamsiame galvos kampelyje kaip koks sunkus akmuo.

Detektyvas vyriausiasis inspektorius Tomas Daglasas ėjo ilgu koridoriumi atgal į savo kabinetą po labai ilgo ir varginančio susirinkimo. Perskaitęs žinutę telefone nusišypsojo. Šįvakar Luiza ruošia vakarienę ir nori sužinoti, ko jis pageidautų. Tomas taip susidomėjęs skaitė žinutę, kad nepastebėjo ateinančios Bekės Robinson. Išgirdęs žingsnius pakėlė akis ir iškart demonstratyviai prisispaudė prie sienos, ištiesdamas į šonus rankas, delnais atsiremdamas į pilką pertvarą.

— Cha, velniai griebtu, — pareiškė Bekė. — Nesu aš *tokia* jau stora.

Tomas šyptelėjo ir jie abu kartu pasuko link jo kabineto, paskui jis stabtelėjo praleisti kolegės pro duris.

— Ko dabar toks laimingas? — paklausė Bekė, kai jis atitraukė kėdę. — Ir liaukis elgtis su manimi, tarsi būčiau stiklinė.

— Man tiesiog patinka mano gyvenimas, ir tiek, — Daglasas apėjo aplink stalą ir parodė į kėdę priešais. — Prisėsk.

— Bijau, kad nėra kada. Peningtono parke rastas kūnas. Keista mirtis.

Detektyvas inspektorius kilstelėjo antakius.

— Supratau, ką dar žinome?

— Nedaug. Moteris, maždaug trisdešimties. Kūną vienoje iš paukščių stebyklų rado kažkoks varguolis, kuris ten ateina stebėti paukščių. Vietos inspektorius sako, kad nenori mums trukdyti, darydamas savo prielaidas, taigi nieko daug nekommentavo.

Daglasas paėmė nuo stalo automobilio raktelius.

— Gerai, reikia surasti Keitą, jis važiuos su manimi.

Bekė susidėjo rankas ant klubų ir piktai dėbteležo į Tomą.

— Kodėl nori vežtis seržantą Simsą? Kodėl ne mane?

Detektyvo žvilgsnis nukrypo į jos pilvą.

— Dėl Dievo meilės, Tomai, aš septintą mėnesį nėščia, bet dirbti dar galiu.

— Taip, tačiau lauke labai šalta ir slidu. Kam rizikuoti?

— Jei gyvenčiau kokioje atsilikusioje pasaulio šalyje, greičiausiai dabar dirbčiau laukuose, kol išlįstų vaikas. Viskas gerai. Liaukis mane paikinęs.

Tomas pažvelgė Bekei į veidą, jos lūpos buvo įsitempusios, akys laidė pykčio žaibus. Jis pernelyg pradėjo rūpintis ja po to, kai moteris, gelbėdama skęstantį žmogų, pati vos nežuvo panėrusi į upę. Bet tai nutiko seniai, todėl ji visiškai teisi, pats laikas tą įvykį pamiršti.

— Gerai, tebūnie, važiuosi tu.

— Ačiū, bose, — sarkastišku tonu padėkojo Bekė.

Tomas gal ir jos bosas, bet supranta, kad ji žino apie jį gerokai daugiau nei daugelis, be to, per tuos metus, kol dirbo kartu, jiedu tapo labai artimi. Bekė elgėsi su Tomu kaip su viršininku, kai kiti komandos nariai buvo šalia, bet kai likdavo vieni, ji drąsiai rėždavo į akis viską, ką galvojo. Tomui buvo sunku įsivaizduoti, kaip reikės verstis be Bekės, kai ji išeis motinystės atostogų.

— Gal pasiimkime kartu ir naujokę, įgaus patirties, — pasiūlė Bekė. — Kaip stebėtoją.

— Puiki mintis, perspėk ją. Susitinkame stovėjimo aikštelėje. Važiuodami papasakosime, ko tikėtis. Primink, koks jos vardas?

— Lindsė. Be galo entuziastinga, protinga ir labai tavęs bijo.

— Nuostabu. Tikėkimės, kad tokia ir liks. Būtų malonu sulaukti bent kiek pagarbos iš čia esančių.

Robinson prunkštelėjo ir išėjo pro duris.

— Susitinkame apačioje po penkių minučių.

Vietos policija trumpai papasakojo, kaip nuvažiuoti iki parko, ir Tomas netrukus įsuko į apsnigtą stovėjimo aikštelę. Jų pasitikti einantis jaunas pareigūnas paslydo ir sumosavęs į šalis rankomis vos išsilaikė nepargriuvęs. Čia tikrai slidu.

— Kas ten blizga? — paklausė Bekė, žiūrėdama į vandens telkinį priešais juos.

Tomas jau norėjo atsakyti, bet jam už nugaros pasigirdo tylus Lindsės balsas.

— Čia yra daug vandens telkinių, bet šis — didžiausias. Ežeriukai susiformavo žemei nusėdus ant požeminių kasyklų.

Detektyvas matė Bekės šypseną. Akivaizdu, kad jai labai patinka Lindsė.

— Ačiū, Lindse. Džiaugiuosi, kad dabar tu mūsų komandoje, — tarė jis.

— Atleiskite, pone, aš nesu didelė gudruolė, tiesiog pasiskaičiau telefone, kol kalbėjotės su inspektore Robinson.

— Neatsiprašinėk, iniciatyva visada skatinama, — pasakė Bekė. — Eime, pažiūrėsime, ką turime.

Vyriausiasis inspektorius apsidairė. Vieta nuostabi, žmonėms, žinoma, patinka čia leisti laisvalaikį. Akivaizdu, kad dėl didžiulio snygio keletą dienų buvo sunku patekti į parką, ir tik patys drąsiausi šiandien čia galėjo ryžtis ateiti, nors pagrindinis įvažiavimas buvo jau nuvalytas. Oras bjaurus, žvarbus vėjas aplink nešiojo sniegą, ir Tomas nenoriai išlipo iš šilto automobilio.

Jaunasis policijos pareigūnas, kuris dabar stengėsi eiti jau kur kas atsargiau, pagaliau prisiartino prie jų.

— Pone, teks kiek paėjėti iki paukščių stebyklos. Ji ne prie pagrindinio ežero, eisime tuo takeliu, kuris aikštelės gale, tada suksime į dešinę ir leisimės nuokalne. Slidu, — perspėjo jis, žiūrėdamas į Bekės pilvą.

Tomas vos sulaikė šypsena išgirdęs irzlų detektyvės caketelėjimą.

Bekė paėmė Lindšę už rankos.

— Laikysimės viena už kitos. Gerai?

— Ši aikštelė arčiausiai stebyklos? — paklausė Tomas.

— Taip, ji tarp lankytojų populiariausia. Teritoriją aplink aptvėrėme, pone, jūs tik sekite paskui mane...

Tomas stabtelėjo, praleido moteris į priekį, pasistatė paltu apykaklę, kad bent kiek apsisaugotų nuo šalto vėjo šuorų. Nuo aikštelės jie kiek paėjėjo plačiu taku, bet už kelių metrų konsteblis pasuko į dešinę link takelio, kuris buvo užtvertas nusikaltimo vietą žyminčia juosta.

Robinson juos visus pristatė pareigūnui, saugančiam nusikaltimo vietą, ir jie apsivilko apsauginius kostiumus.

— Vietos, matau, čia nedaug, — įvertino Bekė. — Gal eikite pirmas, bosc, o mes užeisime, jei dar tilpsime.

Tomas linktelėjo ir nuėjo siauru takeliu, kuris iš abiejų pusių buvo aptvertas medine tvora, sniegas girgždėjo jam po kojomis. Paaiškėjo, kad stebykloje nėra durų. Daglasui prisiartinus, ties įėjimu išniro stambi Džiumokos Osoubos figūra, jo plati baltadantė šypsena švietė iš toli juodame veide. Osouba buvo žmogus, kurį pamačius nusikaltimo vietoje Tomui palengvėdavo.

— Labas rytas, Džambo, — pasisveikino Tomas. — Nesitikėjau tavęs čia sutikti, bet malonu, kad atvykai.

— Šiame rajone paprastai nedirbu, tas tiesa, bet pavaduoju Solą Niutoną ir džiaugiuosi galėdamas būti naudingas. Nusikaltimo vietą jau apžiūrėję pareigūnai nusprendė, kad mergina mirė arba nuo kvaišalų perdozavimo, arba nuo šalčio. Bet man abi versijos neįtikimos, dėl to labai gerai, kad tu ir Bekė čia.

Daglasas linktelėjo. Džambo buvo puikus nusikaltimo vietos tyrėjų vadovas, tiesą sakant, geriausias, ir jei jam kildavo kokių idėjų, Tomas visada į jas įsiklausydavo. Be to, žinojo, kad Džambo paprastai neatskleisdavo savo įtarimų, kol Tomas pats nesusidarydavo nuomonės. Paraginęs Bekę ir Lindšę sekti iš paskos, jis įėjo į uždara patalpą.

Detektyvas inspektorius sustojo, apsižvalgė. Dienos šviesa į ją pateko pro platų paukščiams stebėti skirtą langą, bet grindys skendėjo šešėliuose. Tačiau tolimajame stebyklos gale Tomas aiškiai matė jaunos moters kūną. Ji sėdėjo ant grindų atsirėmusi į medinę sieną, veidas atrodė ramus, akys užmerktos. Pro neįstiklintą tarpą pūtė šaltas vėjas. Detektyvas pritūpė, kad geriau apžiūrėtų moters veidą. Ji atrodė kiek vyresnė nei trisdešimties, neaukšto ūgio, liekna, o drabužiai, kaip jos amžiaus moters, nors ir nebuvo labai madingi, neatrodė nei senamadiški, nei nudrįskę. Ji tikrai nepanaši į tokią, kuriai reikėtų slėptis nuo šalčio parko pašiūrėje.

Tomas buvo matęs daug kūnų, bet kiekvieną kartą nusikaltimo vietoje vis tiek pajusdavo gailėsčio dūrį, kad kažkieno gyvenimas baigėsi, tas dūris būdavo ypač skaudus, kai mirdavo jaunas žmogus. Detektyvas akimirką sustingo, tada išsitraukė iš kišenės prožektorių, kad apšviestų moterį. Nesimatė jokių smurto žymių, jokio kraujo, o moters rankos buvo tvarkingai sudėtos ant kelių. Nepanašu, kad ji būtų su kuo nors grūmusis. Atrodė, paprasčiausiai čia atėjo, atsisėdo, užsimerkė ir numirė. Keista buvo tik tai, kad ji be batų.

Jos kojos buvo ištiestos į priekį, Tomas matė, kad padai purvini, bet viršutinė pėdos dalis švari. Nepanašu, kad būtų pratusi lauke vaikščioti basa — pėdų oda atrodė per švelni. Moteris neturėjo rankinės, vilkėjo tik juodą megztinį ir porą dydžių per didelius džinsus. Tomui pasidarė įdomu, gal ji pastaruoju metu numetė svorio, gal sirgo, o gal šitie drabužiai apskritai ne jos.

Ir kas gi nutiko šiai nelaimingai moteriai?

— Bose, — kreipėsi Bekė, nutraukdama jo mintis. — Gal norite, kad paskambinčiau patologui? Dar galėčiau pasikalbėti su žmogumi, kuris ją rado.

— Taip, žinoma, būtų puiku, — vyriausiojo inspektoriaus dėmesys sugrįžo prie moters.

Džambo buvo teisuus. Čia tikrai kažkas įtartina.